

קרב על תקווה

יהודי פולין במרד ורשה 1944

כתבה: יעל ולובלסקי
איור: ג'ינאו ארקוש'נסקי

הסיפור שלנו לא התחיל במרד ורשה, הוא החל הרבה קודם - כמעט 5 שנים של הכיבוש הגרמני על פולין, כליאה בגטאות, טרנספרים למחנות ההשמדה, והמרד בגטו ורשה, בימים שלפני פרוץ המרד כבר היינו מעטים ששרדו בעיר והצליוו להתחבא. אבל כל עוד נשאר בנו הכוח להילחם על המולדת שלנו, כוחותינו לא תמו. בקיץ 1944 הצבא האדום כבר היה קרוב מאי-פעם לקחת לידינו את העיר מהנאצים, ואנחנו, לוחמים יהודים ופולנים, החלטנו לצאת למתקפה משלנו.

ורשה בירתנו האדירה עמדה עדיין על תילה, רק חורבות הגטו היוו תזכורת כואבת למאבקנו. לוחמים יהודים שהצליחו לברוח ממחנות ההשמדה ולהינצל במחבוא חברו למחתרות הפולניות...

רצינו לקחת חלק בהגנה והחזרתה של ורשה
לידי העם. המרד פרץ ב-1 לאוגוסט 1944.
בשעה 17:00 יצאה הפקודה, וקיבלנו
כמישימה לתקוף את האומשלגפלץ, שהיתה
מצפון להריסות הגטו.

כיכר השילוחים, או האומשלגפלץ,
נשאה עימה זכרונות רבים וכואבים
עבורינו - שם אחינו ואחיותינו נשלחו
למחנות, להשמדה; נשלחו ולא חזרו.

החיילים בגדוד היו בחלקם מאומנים
ובעלי ניסיון, וחלקם צעירים חסרי
ניסיון בקרב שלקחו אקדח לידיים
והצטרפו לשורות המאבק.
הקרב היה קשה, הגרמנים צלפו בנו
אש יורים מהגגות בניסיון לעצור
אותנו, אבל לחמנו בנחישות וחדורי
מטרה להצליח במשימתנו.
כאשר המרד יצא רשמית לפועל,
התחלנו לנוע לכיוון אומשלגפלץ.

בתוך מספר שעות הצלחנו להשתלט על מפקדת הוואפן אס אס. הנאצים ששרדו את המתקפה ברחו דרך הריסות הגטו, ואנחנו השתלטנו על מצבורי המזון והמדים של הגרמנים שהיו באומשלגפלץ.

בתוך מספר שעות הצלחנו להשתלט על
מפקדת הוואפן אס אס. הנאצים ששרדו
את המתקפה ברחו דרך הריסות הגטו,
ואנחנו השתלטנו על מצבורי המזון
והמדים של הגרמנים שהיו באומשלגפלץ.

עלינו לשחרר את
האסירים! לפרוץ
את החומות!

אלה חומות
המחנה!

בכוח משולב, לוחמים פולנים ויהודים כאחד,
שחררנו את 348 האסירים היהודים ההונגרים
והיוונים שהיו במחנה, ונדהמנו לגלות שהם
ערוכים לקרב ומוכנים להצטרף למאבק שלנו.

רובע וולה
בידינו!

כבר בימים הראשונים ראינו את
ההתגייסות האדירה של אחינו
האזרחים - מי שיקל ליטול נשק
לידיו ולעזור בלחימה עשה זאת:

אני רוצה להצטרף
לשורות המרד!

פלוגות של לוחמים יהודים חברו לפולנים,
גדודים של נשים חבלניות שעזרו
להשתלט על רובע וולה, כל אחד רצה
לתת יד להתנגדות ולהביס את הגרמנים.

לא ניתן להם לשבור
אותנו, נילחם עד
אחרון הלוחמים!

הקרבות הלכו ונהיו קשים יותר, כוחותינו הצליחו להשתלט על חלקים גדולים מהעיר אך הסיוע לא הגיע, ואנו נותרנו לבד בקרב מול האויב הנאצי שהיה חזק מאיתנו, מחומש מאיתנו. האבידות משורות הלוחמים היו כבדות, אך האבידות האזרחיות היו גדולות אף יותר. עשרות אלפים קיפחו את חייהם בניסיון להחזיר את העיר, ומאות אלפים נטבחו ע"י האויב.

ב-2 באוקטובר נכנענו, והגרמנים, שידעו שסופם קרב עם הגעת הצבא האדום לורשה, גירשו את האזרחים והשמידו כמה שיותר מחלקי העיר. פצועים ומובסים, מי מאיתנו שיקלו המשיכו לברוח, ורק כאשר הכוחות הרוסיים השתלטו על העיר ידענו שהדבר הוכרע, שהנאצים אינם עוד. אך אנחנו לא יכולנו לחזור... פולין נפלה תחת שלטון קומוניסטי, הצבא האדום חיפש לעצור כל מורד, ולרבים הבריחה נמשכה. חלקנו חזרנו לעיר הרוסה, חלקנו המשכנו את מסענו אל מעבר לים, לפלשתינה, בתקווה לעתיד של חירות ושלום.

אסור לנו לוותר,
עלינו להמשיך.

למצוא נחלה,
למצוא בית,
להתפלל לחופש.

Embassy
of the Republic of Poland
in Tel Aviv

Embassy of the Republic of Poland in Tel Aviv

16 Soutine St., Tel Aviv 6468408

Website: www.gov.pl/web/israel

Facebook: www.facebook.com/polishembassy.telaviv

Instagram: @PLinIsrael

Twitter: @PLinIsrael